

Міністерство освіти і науки України
Міністерство охорони здоров'я України
Національна академія медичних наук України
Всеукраїнська громадська організація «Наукове товариство
анатомів, гістологів, ембріологів та топографоанатомів України»
Асоціація патологів України
Дніпровський державний медичний університет

МАТЕРІАЛИ СЬОМОЇ ВСЕУКРАЇНСЬКОЇ
НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ
З МІЖНАРОДНОЮ УЧАСТЮ

«ТЕОРІЯ ТА ПРАКТИКА
СУЧАСНОЇ МОРФОЛОГІЇ»

ЗБІРНИК НАУКОВИХ РОБІТ

1-3 ЛИСТОПАДА 2023 року

м. Дніпро, Україна

УДК 61(063)

Т93 Теорія та практика сучасної морфології : матеріали Сьомої Всеукраїнської науково-практичної конференції з міжнародною участю (м. Дніпро, 1-3 листопада 2023 року) / Дніпровський державний медичний університет. – Дніпро: ДДМУ, 2023. – 142 с.

Збірник містить матеріали Сьомої Всеукраїнської науково-практичної конференції з міжнародною участю «Теорія та практика сучасної морфології» (м. Дніпро, 1-3 листопада 2023 року), а також реферати наукових статей, опублікованих в журналі «Морфологія» (2023, Том. 17, № 3), який входить до Переліку наукових фахових видань України (список Б).

На конференції розглянуті методологія та базові принципи морфологічних досліджень, фундаментальні питання нормальної анатомії та гістології, проведений морфологічний аналіз патологічних процесів, питання ембріології та клітинної біології в нормі та при патології, сучасні морфологічні дослідження в експерименті та клініці, морфологічні дослідження у фармакології та клінічній медицині, питання з історії розвитку вітчизняної та світової морфології, а також оптимізації навчальної діяльності кафедр морфологічного профілю. Значну увагу на конференції присвячено новітнім морфологічним методам і науковим технологіям.

Матеріали конференції можуть бути корисними для широкого кола науковців-морфологів, науково-педагогічних працівників закладів вищої медичної освіти, співробітників науково-дослідних установ, аспірантів, слухачів курсів підвищення кваліфікації, практичних лікарів.

Редколегія не завжди поділяє погляди авторів статей. Автори опублікованих матеріалів несуть повну відповідальність за підбір, точність наведених фактів, цитат, отриманих даних, ілюстрацій, висновків та інших відомостей. Матеріали подаються в авторській редакції мовою оригіналу.

Відповідальний за випуск – Твердохліб І.В.

© ДДМУ, автори тез доповідей, 2023

1-3 листопада 2023 року
Дніпро, Україна

ФАКТОР ПЕРЕДЧАСНОГО СТАРІННЯ

- І.В. Дзевульська, О.В. Маліков** 27
АЛКМЕОН КРОТОНСЬКИЙ – АВТОР ПЕРШОГО ТВОРУ, ПРИСВЯЧЕНОГО АНАТОМІЇ ЛЮДИНИ
- О.Ф. Дунаєвська, І.М. Сокульський, Л.П. Горальський** 29
УДОСКОНАЛЕННЯ МЕТОДИКИ ОТРИМАННЯ ГІСТОЛОГІЧНИХ ПРЕПАРАТІВ ДЛЯ ДИФЕРЕНЦІАЦІЇ КЛІТИН КРОВІ
- V.V. Zharebkin, D.N. Shiyan, I.V. Borzenkova, P.V. Tkachenko** 30
SOME ASPECTS OF THE CORRELATION OF MORPHOLOGICAL CHANGES IN THE VESSELS OF THE ARTICULAR CAPSULE, SUBCHONDRAL BONE AND ARTICULAR CARTILAGE IN CARDIOVASCULAR DISEASES WITH DAMAGE TO THE LOWER EXTREMITIES
- O.S. Zabrodska, O.M. Slobodian** 31
FEATURES OF ONTOGENETIC TRANSFORMATIONS OF THE UMBILICAL VEIN AND ITS COMBINATIONS
- С.С. Заїка, С.В. Гуральська** 32
МОРФОЛОГІЧНА ХАРАКТЕРИСТИКА ДОБРОЯКІСНИХ ПУХЛИН ЕПІТЕЛІАЛЬНОГО ПОХОДЖЕННЯ У СОБАК
- Н.О. Zviahina, O.I. Pototska, O.V. Kirsanova, L.V. Maquyeyeva** 34
OPTIMIZATION OF EDUCATIONAL ACTIVITIES OF DEPARTMENTS OF MORPHOLOGICAL PROFILE OF ZAPORIZHZHYA STATE MEDICAL AND PHARMACEUTICAL UNIVERSITY
- D.Yu. Zinenko, I.V. Tverdokhlib, M.D. Zinenko** 35
MICROCIRCULATION AND PARENCHYMA OF THE LIVER IN A MODEL OF ACUTE PANCREATITIS USING DIFFERENT DOSES OF SODIUM TAUROCHOLATE
- V.V. Іліка, О.В. Іліка** 36
IMMUNOHISTOCHEMICAL STUDY OF von WILLEBRAND FACTOR IN INFLAMMATION OF THE PLACENTA IN COMBINATION WITH IRON DEFICIENCY ANEMIA OF PREGNANCY
- М.О. Kalinichenko** 37
EVALUATION OF THE SHAPE OF THE HUMAN CEREBELLUM IN THE MORPHOMETRY OF MAGNETIC RESONANCE IMAGES
- Р.Ф. Камінський, І.В. Дзевульська, І.О. Тимошенко** 38
ГІПЕРГОМОЦИСТЕЇНЕМІЯ ЯК ВАЖЛИВИЙ ЧИННИК В СЕРЦЕВО-СУДИННІЙ ПАТОЛОГІЇ
- Т.О. Квятковська, Д.С. Ведмеденко** 40
ПОШИРЕНІСТЬ ПАЛЬЦЯ МОРТОНА ПРИ ПЛОСКОСТОПІ
- I.V. Kitova, V.V. Kosharny, L.V. Abdul-Ogly, G.O. Kozlovska, O.M. Demchenko** 41
DYNAMICS OF IMMUNOHISTOCHEMICAL CHANGES IN THE LUMBAR SPINAL CORD UNDER THE CONDITIONS OF IMPACT-WAVE INFLUENCE

1-3 листопада 2023 року

Дніпро, Україна

тяжами, проростаючи в підшкірну клітковину.

Себорейний кератоз трапляється досить рідко. Новоутворення є невеликими поодинокими грибоподібно ущільненими утвореннями темного кольору, округло-овальної форми з шорсткою поверхнею. Розташовувався на спині у вигляді двох вузлів. Гістологічно основну масу клітин становили базальні епідермоцити, у яких відкладався меланін.

Висновки. У ході проведених досліджень гістоморфологічної структури пухлин шкіри у собак, найбільшого поширення набули папіломи (4 випадки), найрідкіснішим став себорейний кератоз (1 випадок).

OPTIMIZATION OF EDUCATIONAL ACTIVITIES OF DEPARTMENTS OF MORPHOLOGICAL PROFILE OF ZAPORIZHZHYA STATE MEDICAL AND PHARMACEUTICAL UNIVERSITY

H.O. Zviahina, O.I. Pototska, O.V. Kirsanova, L.V. Makyeyeva
Zaporizhzhia State Medical and Pharmaceutical University
Zaporizhzhia, Ukraine

Background. The process of optimizing educational activities as a phenomenon that allows to achieve maximum results with minimal time expenditure is a widely used phenomenon in various fields of science. It has been used in pedagogy since the last century. But forms and methods of optimization constantly need improvement and selection depending on the specific learning situation. **Objective.** Departments of morphological profile working with students of the 1st-2nd year of medical universities during the martial law have developed their optimal teaching methods. It was their activity that formed the basis of our research. **Methods.** Among the methods used by us in the article, there are theoretical ones - the descent from the abstract to the concrete, complex ones - practical direction - analysis, synthesis, induction; among special – component analysis. **Results.** Application of the principle of optimality allows balancing all elements of the educational process. Such work has several main stages, such as: assessment of the state of the existing educational process; selection of the goal and tasks of optimization; selection of forms and methods of conducting lectures, practical classes, current and intermediate control, making corrections according to the goal. And, of course, evaluating the results from the point of view of the optimality of the time used and the efforts made. Therefore, organizational forms of work in the learning process can be adjusted. The methodical and educational materials used must correspond to the training program, be informative, logical and consistent. Only such materials will successfully complement the technical means of ensuring the educational

---

1-3 листопада 2023 року
Дніпро, Україна

process. Modern technologies, such as the Anatomage anatomical table, 3D Ogranon Anatomy VR, virtual laboratory simulator "Labster" play a major role in optimizing the learning process. **Conclusion.** Optimization of educational activities at departments of morphological profile of Zaporizhzhya State Medical and Pharmaceutical University is carried out systematically and continuously. Distance learning, which was implemented during the martial law, forced to review the forms and methods of optimization that were used in the learning process. Therefore, the improvement of the existing and the development of new methods of optimizing the educational process at the departments of morphological profile will constantly change according to the circumstances.

MICROCIRCULATION AND PARENCHYMA OF THE LIVER IN A MODEL OF ACUTE PANCREATITIS USING DIFFERENT DOSES OF SODIUM TAUROCHOLATE

D.Yu. Zinenko, I.V. Tverdokhlib, M.D. Zinenko

Dnipro State Medical University
Dnipro, Ukraine

Background. The development of acute pancreatitis is not limited to isolated damage to the pancreas. After creating models of acute pancreatitis using various substances that enhance the secretion of the gland, have a toxic or local activating effect, the researchers showed their dose-dependent effect. The question of the reaction of the hepatic microcirculation system during the development of acute pancreatitis, as well as their pathogenetic significance in the development of pathomorphological changes in the pancreas and liver in most aspects remains open.

Objective. The purpose of the current study was to define the role of the hepatic microcirculation in development of ultrastructural parenchymatous-stromal changes of the liver in a model of acute pancreatitis using different doses of sodium taurocholate.

Methods. The variants of acute pancreatitis model were used with injection 50 mkl 1%, 2,5% and 5% solutions of sodium taurocholate into rat pancreatic duct. The morphological research of liver were carried out in 1, 4, 8, 12, 24, 48 and 72 hours after initiation of inflammation.

Results. The visible reaction of hepatic microcirculation in the experimental model of acute pancreatitis was depended on character of pathomorphological changes in pancreas. This reaction demonstrated the phase character including: 1) activation of hepatic circulation, first of all in portal component, against a background of pancreatic enzyme toxemia; 2) development of inflammatory, dystrophic, destructive and necrotic changes in